

KOHEZIJSKA POLITIKA SPODBUJA MOBILNOST V GORSKIH OBMOČJIH

ALI STE VEDELI?

Gorska območja so eno izmed evropskih ozemelj z najvišjo stopnjo uporabe avtomobilov. V Alpah državno mejo vsak dan denimo prečka 600.000 ljudi, ki se odpravljajo v službo. Stopnja odvisnosti od lastnih avtomobilov in cest je v teh regijah tradicionalno velika, druge možnosti mobilnosti pa so slabe. To je posledica številnih ovir, kot so: visoki stroški infrastrukture, daljše razdalje z manj prebivalci in pomanjkanje javnega prevoza.

ZAKAJ JE MOBILNOST TAKO POMEMBNA?

Odvisnost od avtomobila v kombinaciji s pomanjkanjem ustreznega javnega prevoza povzroča socialno in teritorialno izključenost določenih segmentov prebivalstva, kot so mladi, starejši in prebivalci brez avtomobilov. Prebivalci gora imajo omejene možnosti za potovanje in dostop do drugih krajev, kjer želijo delati, se izobraževati ali preživljati svoj prosti čas. Privlačnost regije pa ovira tudi neustrezno zagotavljanje transportnih storitev. Zato so potrebne rešitve za razvoj načinov prevoza, ki so časovno učinkoviti, visokokakovostni, spoštljivi do naravnega okolja in dostopni tako domačinom kot obiskovalcem.

KAKŠNE REŠITVE NAJDEMO V GORAH?

Potreba po večji kakovosti in finančni zmogljivosti možnosti mobilnosti ter povečanju multimodalnosti in povezljivosti je vir nenehnih inovacij na gorskih območjih. Na nekaterih gorskih območjih preskušajo možnosti skupne mobilnosti in razvoj storitev integrirane mobilnosti (za velika in manjša mesta), na drugih pa razvijajo možnosti transporta na zahtevo in počasne mobilnosti.

Evropska unija s pomočjo svoje evropske kohezijske politike spodbuja razvoj večjega števila ponudb s področja mobilnosti v gorah.

Iščete navdih? Obrnite stran!

Projekt je financiran s sredstvi Generalnega direktorata za regionalno in mestno politiko Evropske unije v skladu s sporazumom o nepovratnih sredstvih št. 2020CE16BAT209.

OD DOMA DO SLUŽBE

Souporaba avtomobilov v gorovju Jura

V čezmejni regiji med Francijo in Švico domujejo številna podjetja, zato regija omogoča številne priložnosti za zaposlitev. Žal pa javni prevoz ne zadovoljuje potreb potnikov, zlasti delavcev. Zato so v kolektivu "Covoiturage Arc Jurassien" uvedli sistem souporabe avtomobilov za delavce, ki obsega 87 parkirnih postaj po vsej regiji.

© Covoiturage Arc Jurassien

Delavci lahko poiščejo možnost za souporabo avtomobila v centralnem klicnem centru ali pa ponudijo možnost souporabe svojega avtomobila, če imajo v njem še prostor, nato pa se z drugimi potniki sestanejo na eni od parkirnih postaj. Podjetja lahko izkoristijo tudi določene prednosti, če se odločijo za spodbujanje souporabe avtomobilov med svojimi zaposlenimi, na primer posebno orodje za spremljanje vpliva souporabe avtomobila, prilagojene promocije v svojem podjetju ali udeležba na dogodkih za izmenjavo izkušenj.

Trenutno ta sistem souporabe avtomobilov uporablja 180 podjetij in 41.000 delavcev. Vsak delavec, ki se pridruži shemi, v povprečju prevozi 6.500 kilometrov manj vsako leto, kar predstavlja letne prihranke 1.100 kg CO₂ in 2.300 €. Od začetka izvajanja tega projekta se je odstotek souporabe avtomobilov v francosko-švicarskih gorah podvojil.

Gorsko območje: gorovje Jura (Francija)

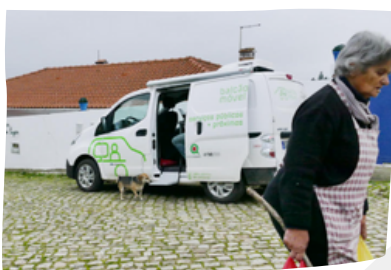
Kohezijska podpora: Evropski sklad za regionalni razvoj prek programa Interreg France-Switzerland

Obdobje: 2015–2018

Spletna stran: <https://covoiturage-arcjurassien.com/>

BALCÕES MÓVEIS

Gorski prevoz do praga državljanov

© Balcões Móveis

Medobčinska skupnost Terras de Trás-os-Montes na severu Portugalske je uvedla uporabo 100 % električnega vozila, da bi se tako spopadla z oddaljenostjo prebivalcev, ki živijo na podeželskih gorskih območjih. Storitve podeželske mobilnosti, ki nosi ime Balcões Móveis, nudi lokalnim prebivalcem možnost izvajanja določenih dejavnosti, kot so plačevanje računov za vodo in elektriko za oddaljene hiše ali pa podaljšanje osebnih izkaznic, neposredno na njihovem pragu.

Izolirani prebivalci v vseh devetih občinah skupnosti Terras de Trás-os-Montes lahko zaprosijo za izvedbo storitev v svoji občini. Te ugodnosti so namenjene zlasti osebam z omejeno mobilnostjo, kot so: starejši posamezniki, pa tudi mladim, družinam in ostalim prebivalcem brez lastnega avtomobila.

Gorsko območje: Terras de Trás-os-Montes (Portugalska)

Kohezijska podpora: Evropski sklad za regionalni razvoj

Obdobje: 2018–2019

Spletna stran: <https://www.portugal2020.pt/content/balcoes-moveis>

Uporaba tehnologije za zagotavljanje "mobilnosti kot storitve" v majhnih alpskih mestih

V mestu Merano (Italija) in vasi Brig-Glis (Švica) so s pomočjo projekta MENTOR uvedli nekaj inovativnih metod in tehnologij za podporo mobilnosti v majhnih alpskih vaseh, zlasti zelene mobilnosti.

Projekt je osnovan na konceptu "mobilnosti kot storitve", lokalni prebivalci pa lahko v okviru projekta uporabljajo spletno integrirano platformo, kjer lahko dostopajo do vseh informacij, povezanih z mobilnostjo v regiji. V mestu Merano ta platforma omogoča prebivalcem, da si ogledajo vse možnosti prevoza (avtobus, vlak, souporaba avtomobila, souporaba koles) od mesta do vasi v okoliških gorah ter izračunajo najhitrejšo pot do cilja, pa tudi morebitne zamude vlakov ali avtobusov. Doslej je platformo uporabilo že 2.000 prebivalcev, ki so prek nje dostopali do storitev souporabe koles in električnega avtobusa na zahtevo, preizkusili pa so celo samovozeči minibus.

Vzporedno pa so v vasi Brig-Glis razvili tudi taksi na zahtevo "Kolibri". Ta vozi med 21. uro (ura zadnjega avtobusa) in polnočjo, prevozi pa 72 postaj: vseh 41 postaj avtobusa in še 31 dodatnih postaj. Povprečna cena vožnje je 4 CHF (3,75 €). Zahvaljujoč tem rešitvam lahko lokalni prebivalci lažje načrtujejo svoje potovanje in dostopajo do širšega nabora mobilnostnih rešitev.

Gorsko območje: italijansko-švicarske Alpe
Kohezijska podpora: Evropski sklad za regionalni razvoj prek programa Interreg Italy-Switzerland
Obdobje: 2019–2021
Spletna stran: <https://progetti.interreg-italiasvizzera.eu/it/b/78/mobilizeeffortforaharmonizeddiffusionofnewsmartandsharedmobilitytechn>

© NOI Techpark

BICIMUGI

Spodbujanje kolesarske mobilnosti za vse v Pirenejih

© BICIMUGI

V okviru projekta BICIMUGI se od regije Akvitanije do vasi Logroño v regiji Navarra vzpostavlja čezmejna kolesarska pot vzdolž francosko-španskih Pirenejev. Ta kolesarska pot bo povezovala podeželska in gorska območja z obstoječim omrežjem Eurovélo 3. Glavna pot BICIMUGI se razcepi v več različnih zank, ki povezujejo oddaljene vasi z velikimi mesti, kot so: Bayonne in Saint-Jean-Pied-de-Port, kar kolesarjem omogoča, da lahko obišejo različne zanimivosti na teh območjih.

Eden od glavnih ciljev BICIMUGI je spodbujanje kolesarskih navad, dostopnim vsem, na podeželju in na gorskih območjih. Zato lahko lokalni prebivalci – zlasti mladi, ženske, osebe z omejeno mobilnostjo in upokojenci – ter turisti sodelujejo v različnih dejavnostih izobraževanja in ozaveščanja, s čimer se spodbuja njihova uporaba koles, hkrati pa lahko uporabljajo tudi intermodalne možnosti na bolj hribovitih odsekih.

Gorsko območje: Pireneji (Francija, Španija)
Kohezijska podpora: Evropski sklad za regionalni razvoj prek programa Interreg POCTEFA
Obdobje: 2019–2022
Spletna stran: <https://www.bicimugi.eu/>

Spodbude in prilagojene informacije za spremembo vedenja na področju mobilnost

V alpskih regijah ter manjših mestih in vaseh so prebivalci pogosto zelo odvisni od zasebnih prevoznih sredstev, zlasti avtomobilov. To je pogosto posledica pomanjkanja alternativnih možnosti za mobilnost in oddaljenosti območij, kjer živijo, ni pa temu vedno tako. V mestu Salzburg v Avstriji osebni avtomobili še vedno predstavljajo 45 % vseh potovanj, kljub temu, da so na voljo alternativna prevozna sredstva. Deloma je to morda posledica pomanjkanja informacij ali slabšega poznavanja alternativnih prevoznih sredstev, deloma pa gre tudi za preizkušeno navado. Spreminjanje navad glede mobilnosti je zaradi podnebne krize nujno potrebna, obenem pa tudi zelo težka naloga.

Zato so se v mestu Salzburg odločili za razvoj posebnih možnosti nagrajevanja in oblikovanja cen, da bi prebivalce (zlasti nove) tako spodbudili, da spremenijo svoje navade glede mobilnosti in se pogosteje poslužijo kolesarjenja, hoje, uporabe javnega prevoza in možnosti e-mobilnosti. V okviru posebnih pilotnih projektov, oblikovanih glede na lokacijo, so novim prebivalcem ponudili različne vrste spodbud (kot denimo brezplačne vozovnice za javni prevoz, nakupovalne bone, kolesarske naprave), po meri prilagojeno informativno gradivo (brošure glede mobilnosti, virtualne zemljevide z zgodbami), po meri prilagojene nasvete glede mobilnosti in akcijske dneve mobilnosti. S pomočjo teh ukrepov so novi prebivalci lahko zlahka odkrili in uporabili bolj trajnostne možnosti mobilnosti.

Gorsko območje: Alpe

Kohezijska podpora: Evropski sklad za regionalni razvoj prek programa Interreg Alpine Space

Obdobje: 2018–2021

Spletna stran: <https://www.alpine-space.eu/projects/samba/en/home>

© SaMBA

KAJ JE MONTANA174 ?

Montana174 je komunikacijska kampanja, katere namen je obveščati gorsko prebivalstvo o številnih priložnostih, ki jih nudi kohezijska politika na gorskih območjih.

Kohezijska politika na gorskih območjih omogoča sredstva za krepitev digitalnih in socialnih inovacij, pospeševanje ublažitve podnebnih sprememb in prilagoditve nanje, podporo turizmu, spodbujanje zaposlovanja mladih in izboljšanje mobilnosti.

www.montana174.org

